

3PRO-TROODOS

Το Έργο 3PRO-TROODOS: «Ενεργά Δίκτυα Παραγωγών και Μεταποιητών για την Ορεινή Γεωργία στο Τρόδος» έχει ως απώτερο στόχο τη βελτίωση της γεωργικής παραγωγής και της μεταποίησης τροφίμων στην περιοχή του Τρόδους, μέσω της κοινωνικής καινοτομίας, της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων και της προσαρμογής στην αλλαγή του κλίματος. Στο πλαίσιο αυτό, εφαρμόζονται διάφορες γεωργικές καινοτομίες/τεχνολογίες, μία εκ των οποίων αφορά τη χρήση προστατευτικών δικτύων.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών
Ταχ. Θυρ. 22016, 1516 Λευκωσία

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Τηλ.: +357 22 403100
info@ari.gov.cy

Websites:

<http://www.ari.gov.cy>
<https://3pro-troodos.cyi.ac.cy/>

Facebook pages:

<https://www.facebook.com/ARICyprus>
<https://www.facebook.com/3protroodos/>

Twitter: https://twitter.com/ari_rd

ΤΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΜΕΤΡΙΑΣΜΟΥ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΦΡΟΥΤΩΝ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Ευρωπαϊκή Ένωση

Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά
και Επενδυτικά Ταμεία

Κυπριακή Δημοκρατία

Διαρθρωτικά Ταμεία
της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Κύπρο

ΙΔΡΥΜΑ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

THE CYPRUS
INSTITUTE
RESEARCH • TECHNOLOGY • INNOVATION

Το πρόγραμμα 3PRO-TROODOS (INTEGRATED /0609/061) συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και την Κυπριακή Δημοκρατία μέσω του Ιδρύματος Έρευνας και Καινοτομίας, και συντονίζεται από το Ινστιτούτο Κύπρου.

ΟΡΕΙΝΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΡΟΟΔΟΥΣ

Η καλλιέργεια φυλλοβόλων οπωροφόρων δένδρων αποτελεί μία από τις κυριότερες γεωργικές δραστηριότητες στην ορεινή περιοχή Τροόδους, η οποία είναι ευρέως γνωστή για την παραγωγή φρούτων υψηλής ποιότητας. Αυτά τα ορεινά αγροοικοσυστήματα αποτελούν τοπία πολυλειτουργικού χαρακτήρα, καθώς επιτελούν πολλαπλούς ρόλους, πέρα από την παροχή βασικών προϊόντων διατροφής. Συνεπώς, η γεωργική δραστηριότητα στο περιβάλλον υψηλής φυσικής αξίας του Τροόδους συντελεί ουσιαστικά και καθοριστικά στη διατήρηση και στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, των φυσικών πόρων και των πολιτιστικών τοπίων της υπαίθρου. Ωστόσο, κατά την παραγωγική διαδικασία φρούτων λαμβάνει χώρα μία σειρά από σημαντικές φυσιολογικές διεργασίες και γεωργικές πρακτικές, οι οποίες δε θα μπορούσαν να μείνουν ανεπηρέαστες από την αλλαγή του κλίματος.

ΟΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΦΡΟΥΤΩΝ

Παρόλο που στις ορεινές περιοχές του Τροόδους καλλιεργούνται ποικιλίες προσαρμοσμένες στο τοπικό περιβάλλον, η εκδήλωση ακραίων καιρικών φαινομένων με μεγαλύτερη συχνότητα και σφοδρότητα κατά τα στάδια της ανθοφορίας, της ανάπτυξης και της ωρίμασης των καρπών (π.χ. χαλάζι, παγετός, καύσωνας, αυξομειώσεις υγρασίας, ισχυροί άνεμοι, έντονες βροχοπτώσεις, υψηλή συγκέντρωση σκόνης στην ατμόσφαιρα), επηρεάζει σημαντικά τις αποδόσεις και την ποιότητα των προϊόντων.

Πέρα από τα ακραία καιρικά φαινόμενα, η καλλιέργεια φυλλοβόλων επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από τις κλιματικές συνθήκες που επικρατούν κατά τη διάρκεια του έτους, καθώς οι ήπιοι χειμώνες, η πρόωρη άνοδος της θερμοκρασίας την άνοιξη και η παρατεταμένη καλοκαιρινή περίοδος διαταράσσουν τη φυσιολογία και ανάπτυξη των δένδρων (αλλαγή στη φαινολογία, μη ικανοποιητική διαφοροποίηση οφθαλμών, διαταραχές του σταδίου λήθαργου, κ.ά.), προκαλώντας σημαντικά προβλήματα στους οπωρώνες.

Τα ζητήματα αυτά είναι εντονότερα στους σύγχρονους οπωρώνες πυκνής φύτευσης σε διάφορα συστήματα υποσύλωσης, καθώς οι καρποί δεν προστατεύονται ικανοποιητικά από την κόμη του δένδρου και είναι πλέον άμεσα εκτεθειμένοι, με αποτέλεσμα να ενισχύονται διάφορα προβλήματα, όπως εγκαύματα λόγω ηλιακής ακτινοβολίας, παραμόρφωση καρπών λόγω χαλαζόπτωσης και καταστροφές της παραγωγής λόγω παγετών.

Η ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Η ομαλή συνέχιση και ανάπτυξη των γεωργικών δραστηριοτήτων υπονομεύεται σε μεγάλο βαθμό από τις επιπτώσεις των πιο πάνω κλιματικών μεταβολών. Ωστόσο, αυτές οι δυσμενείς επιπτώσεις μπορούν να μετριαστούν ή ακόμη και να αποφευχθούν με τη σωστή διαχείριση και τις κατάλληλες γεωργικές τεχνικές. Μεταξύ των διαφόρων τεχνικών, η χρήση προστατευτικών δικτύων (αντιχαλαζικά, αντιβρόχινα, σκίασης, εντομολογικά, δίκτυα ελέγχου πουλιών κ.ά.) αποτελεί μία από τις πιο αποτελεσματικές και φιλικές προς το περιβάλλον μεθόδους, η οποία μειώνει σημαντικά τις ζημιές ή απώλειες της παραγωγής.

Επιπλέον, η χρήση δικτύων στα οπωροφόρα δένδρα συμβάλλει στην αποφυγή ορισμένων φυσιολογικών ανωμαλιών, όπως είναι η εμφάνιση διπλών καρπών στα κεράσια λόγω υψηλών θερμοκρασιών το καλοκαίρι, το ηλιόκαμα και η σκουριά σε μήλα και αχλάδια, καθώς και το σκίσιμο των καρπών λόγω ισχυρών βροχοπτώσεων κατά την περίοδο ωρίμασης (κερασιές). Η χρήση δικτύων προστατεύει, επίσης, την παραγωγή κατά την περίοδο ωρίμασης με την αποφυγή των ζημιών που προκαλούνται από πουλιά.

Ακόμη, τα προστατευτικά δίκτυα συμβάλλουν σημαντικά στη βελτίωση των ποιοτικών χαρακτηριστικών των καρπών και στην αύξηση της απόδοσης των καλλιεργειών, μέσω της ρύθμισης του μικροκλίματος του οπωρώνα. Συγκεκριμένα, επιτυγχάνεται μείωση των διακυμάνσεων του εύρους θερμοκρασιών, εξοικονόμηση αρδευτικού νερού, καλύτερη ρύθμιση της έντασης του ανέμου, ρύθμιση της προσπίπτουσας ηλιακής ακτινοβολίας στην κόμη των δέντρων, μείωση εχθρών και ασθενειών και, γενικότερα, ευρωστία των δένδρων.

ΣΥΝΟΨΗ

Η χρήση προστατευτικών δικτύων δύναται να συμβάλλει στην αειφορική παραγωγή καρπών, καθώς επιτυγχάνεται καλύτερη διαχείριση των φυσικών και τεχνητών πόρων προς όφελος της κοινωνίας και του περιβάλλοντος. Παρ' όλα αυτά, ανάμεσα στις πολλές εναλλακτικές προτάσεις που υπάρχουν, η επιλογή του τύπου του δικτύου και της μεθόδου εφαρμογής του θα πρέπει να γίνεται με ιδιαίτερη προσοχή, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες του κάθε οπωρώνα (είδος καλλιέργειας, τοποθεσία, ανάγλυφο, μικρόκλιμα, διαμόρφωση φυτείας, κ.ά.) και τον στόχο που θέτει ή/και το ζήτημα που καλείται να αντιμετωπίσει ο κάθε γεωργός.

